

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
з дисципліни
“ІСТОРІЯ ЕКОНОМІКИ
ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ”
(для бакалаврів)**

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2010

Підготовлено професором кафедри теоретичної та прикладної економіки
А. І. Козловою

Затверджено на засіданні кафедри теоретичної та прикладної економіки
МАУП (протокол № 1 від 28.08.08)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Козлова А. І. Методичні матеріали до семінарських занять з дисципліни “Історія економіки та економічної думки” (для бакалаврів). — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. — 19 с.

Методичні матеріали містять пояснювальну записку, плани семінарських занять, питання для дискусій, теми рефератів, а також список літератури.

- © Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2010
- © ДП «Видавничий дім «Персонал», 2010

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Історія економіки та економічної думки є важливою навчальною дисципліною, що досліджує виникнення й розвиток господарства розвинених країн, економічних поглядів та теорій.

Ознайомлення з дисципліною — необхідна умова опанування здобутків світової та вітчизняної економічної науки. Упродовж свого розвитку економічна теорія нагромадила багато позитивних оцінок і суджень. З нею пов'язані імена таких видатних мислителів, як А. Сміт, К. Маркс, А. Маршалл, Дж. Кейнс, М. Фрідмен, П. Самуельсон. Правильне розуміння й творче переосмислення сучасних процесів економічного життя суспільства неможливі без знання історії розвитку господарства та економічної науки.

Курс “Історія економіки та економічної думки” розширює економічні знання, формує уявлення про економічні погляди та теорії, починаючи з перших спроб описати господарські процеси до сьогодення.

Методичні матеріали покликані допомогти студентам усіх фахових спрямувань у період реформи вищої освіти, коли самостійна робота стає важливим чинником навчального процесу, поглибити знання з дисципліни, посилити розуміння та світосприйняття економічних процесів. Перехід до навчання за кредитно-модульною системою, згідно з якою скорочується обсяг аудиторних занять, особливо підвищує статус самостійної роботи.

Основним завданням організації самостійної роботи студентів є визначення розуміння сучасних фундаментальних перетворень та їх значущості, уміння аналізувати соціально-економічні зміни в минулому та майбутньому, формування сучасного економічного мислення та системи поглядів щодо розуміння процесів міжнародного співробітництва, опрацювання форм та етапів реформування економічних відносин.

Для реалізації поставленої мети студенти повинні знати основні школи і напрямки економічної науки та їх еволюцію, розуміти взаємозв'язок виникнення економічних теорій із соціально-економічними умовами, ознайомитися з працями видатних економістів.

Для якнайглибшого засвоєння курсу студенти повинні навчитися складати конспект семінарського заняття, використовувати основні та додаткові літературні джерела, періодичні видання, нормативно-правові акти держави.

Оскільки семінарське заняття є основним видом практичних занять і ефективним засобом розвитку культури наукового мислення, їх мета полягає в закріпленні теоретичних знань, здобутих на лекціях, і застосування їх у сучасних економічних ситуаціях, намагання передбачити розвиток.

Структура семінарського заняття така:

- заслуховування матеріалів, підготовлених за планом заняття;
- дискусійне обговорення незрозумілих та важливих зловбодених проблем;
- заслуховування фіксованих виступів;
- розв'язання тестів та визначення економічних показників розвитку економіки.

Оцінка знань студента на семінарському занятті передбачає:

- знання еволюційних процесів розвитку світового господарства;
- засвоєння основних теоретичних концепцій економічної думки та економічних шкіл;
- розуміння еволюції економічної теорії;
- вміння аналізувати економічні праці та теорії.

Критерії оцінки відповіді студента враховують насамперед її повноту і правильність, а також здатність узагальнювати здобуті знання, застосовувати правила, методи, принципи і закони в конкретних ситуаціях, аналізувати і оцінювати ефективність державних заходів регулювання економіки.

ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття 1. Господарство первісної доби та стародавнього світу

1. Предмет і завдання історії економіки та економічної думки.
2. Основні етапи еволюції первісного суспільства.
3. Особливості розпаду первіснообщинного ладу.
4. Економічний розвиток Давнього Єгипту.
5. Економічна історія Межиріччя.
6. Економіка Давньої Індії.
7. Господарство Давньої Греції.
8. Економічний розвиток Давнього Риму.

Теми фіксованих виступів

1. Особливості розпаду первіснообщинного ладу і формування класового суспільства у країнах Стародавнього Сходу.

2. Господарство первісних племен на території України. Трипільська культура.

Література [2; 4; 6; 7; 10–13]

***Семінарське заняття 2. Господарство Європи у V–XV ст.
Розвиток феодальної системи
господарства на українських землях***

1. Розвиток феодальних відносин, становлення феодалізму як економічної системи.
2. Феодальне місто: причини виникнення та значення.
3. Середньовічне ремесло та його галузі.
4. Розвиток феодальних відносин у Франції.
5. Феодальний розвиток в Англії.
6. Розвиток феодалізму в Німеччині.
7. Специфіка формування феодальних відносин у країнах Середнього та Близького Сходу, у Китаї та Індії.

Теми фіксованих виступів

1. Форми і типи власності в добу середньовіччя.
2. Господарство Київської Русі та Галицько-волинського князівства.

Література [2; 4; 6; 7; 10–13]

***Семінарське заняття 3. Становлення індустріального
господарства***

1. Економічні передумови та наслідки Великих географічних відкриттів.
2. Первісне нагромадження капіталу.
3. Мануфактурне виробництво: характеристика та національні особливості.
4. Передумови промислової революції, її сутність та значення.
5. Джерела, напрями та соціальні наслідки промислового перевороту в Англії.
6. Особливості промислового перевороту у Франції, Німеччині, США.

Теми фіксованих виступів

1. Географічні відкриття Колумба та Магеллана і їх наслідки.
2. Передумови і наслідки Нідерландської революції 1566–1609 рр.

Література [2; 4; 6; 7; 10–12]

Семінарське заняття 4. Світова економіка в останній третині XIX – на початку XX ст.

1. Основні тенденції розвитку світової економіки.
2. Економіка Англії наприкінці XIX – на початку XX ст.
3. Економічний розвиток Франції наприкінці XIX – на початку XX ст.
4. Об'єднання та індустріалізація Німеччини наприкінці XIX – на початку XX ст.
5. Економічний розвиток США наприкінці XIX – на початку XX ст.
6. Економічний розвиток Японії наприкінці XIX – на початку XX ст.
7. Економічний розвиток України наприкінці XIX – на початку XX ст.
8. Економічні передумови Першої світової війни.

Теми фіксованих виступів

1. Прогрес науки, техніки і технологій наприкінці XIX ст.
2. Розвиток міжнародних економічних відносин наприкінці XIX – на початку XX ст.

Література [2; 4; 6; 7; 10–12; 14]

Семінарське заняття 5. Світовий господарський розвиток після Другої світової війни і на сучасному етапі

1. Економічні наслідки Другої світової війни. План Маршалла.
2. НТР та її наслідки.
3. Повоєнний економічний розвиток США.
4. Фактори економічного піднесення Німеччини.
5. Економіка Великої Британії після Другої світової війни.
6. “Японське диво”: причини та наслідки.
7. Ринкові реформи у країнах Центральної та Східної Європи.
8. Нові індустріальні країни.
9. Перехід розвинених країн до постіндустріального суспільства.

Теми фіксованих виступів

1. Роль держави в розвитку національних господарств розвинених країн.
2. Економічне диво Німеччини в 50–60-х роках.
3. Формування постіндустріального суспільства.
4. Становлення та розвиток Європейського Союзу.

Література [2; 4; 6; 7; 10–12; 20; 21; 23; 33]

Семінарське заняття 6. Економіка незалежної України

1. Початок реформ в умовах незалежної України.
2. Етапи перехідного періоду.
3. Роздержавлення і приватизація — основа ринкових перетворень відносин власності.
4. Тіньова економіка в Україні: причини, соціально-економічні наслідки і шляхи подолання.
5. Реформування фінансово-податкової та грошово-кредитної систем.
6. Україна в системі інтеграційних процесів.
7. Стратегічні складові та потенціал економічного розвитку України на початку XXI ст.

Теми фіксованих виступів

1. Україна у статусі ринкової економіки.
2. Зовнішньоекономічні зв'язки України, їх особливості.

Література [2; 4; 6; 7; 10–12; 20; 21]

Семінарське заняття 7. Економічна думка стародавнього світу та в епоху середньовіччя. Економічне вчення меркантилізму та фізіократів

1. Економічна думка перших цивілізацій (Стародавній Схід).
2. Економічна думка античного світу. Характеристика основних філософсько-економічних концепцій Стародавньої Греції та Стародавнього Риму.
3. Економічна думка Сходу та арабських країн в епоху середньовіччя.
4. Економічна думка західноєвропейського середньовіччя.
5. Основні риси теорії та практики меркантилізму.
6. Етапи розвитку меркантилізму. Ранній меркантилізм.
7. Особливості поглядів зрілого меркантилізму Т. Мена.
8. Зародження фізіократичної школи у Франції.
9. Економічні погляди Ф. Кене та А. Тюрго.

Теми фіксованих виступів

1. Аристотель — найвидатніший мислитель давнини.
2. Вплив християнства на розвиток економічних поглядів.
3. Погляди ранніх меркантилістів Вільяма Стаффорда та Гас пара Скаруффі.

4. Особливості пізнього меркантилізму (А. Монкретьєна, Дж. Лоу та Д. Юма).

Література [3; 5; 9; 17; 26; 30]

Семінарське заняття 8. Загальна характеристика та основні етапи еволюції класичної школи політичної економії. Економічна система А. Сміта

1. Історичні передумови виникнення класичної школи політичної економії.
2. Характеристика основних ідей та підходи до періодизації класичної школи політекономії.
3. Економічні погляди засновників класичної політекономії В. Петті (Англія) та П. Буагільбера (Франція).
4. Внесок А. Сміта у формування теорії економічного лібералізму.
5. А. Сміт, його концепція “економічної людини” і “невидимої руки”.
6. Погляди А. Сміта на роль держави в економіці.
7. Економічна система А. Сміта: концепція поділу праці, теорія вартості та ціноутворення.
8. Вчення А. Сміта про капітал і суспільне відтворення.

Теми фіксованих виступів

1. А. Сміт — класовий поділ суспільства і теорія доходів.
2. Сучасне значення економічної теорії А. Сміта.

Література [3; 5; 9; 17; 26; 30; 32; 37]

Семінарське заняття 9. Розвиток класичних поглядів у першій половині XIX ст. Альтернативи класичній школі політичної економії. Економічне вчення марксизму

1. Економічні погляди Т. Мальтуса і їх сучасне значення.
2. Економічні ідеї Ж. Сея: теорія трьох факторів виробництва і закон ринків.
3. Економічна система Д. Рікардо і розвиток трудової теорії вартості.
4. Завершення класичної політекономії: економічне вчення Дж. Мілля.
5. Німецька історична школа: причини формування та основні теорії.

6. Критика методологічних засад і теоретичних ідей класичної політекономії.
7. Теорія трудової та додаткової вартості за К. Марксом.
8. Основний економічний закон капіталізму та “загальний” закон капіталістичного нагромадження.
9. Аналіз капіталу та суспільного відтворення за К. Марксом.

Теми фіксованих виступів

1. Погляди С. Сімонді та П. Прудона.
2. Соціально-економічне вчення утопічного соціалізму.
3. Погляди К. Маркса в ранніх творах, його утопічні думки.
Література [3; 5; 9; 16; 17; 26; 29; 30; 37]

Семінарське заняття 10. Економічні теорії західноєвропейської соціал-демократії. Нова історична школа та соціальний напрямок у Німеччині

1. Виникнення соціал-демократичних теорій.
2. Ревізіонізм Е. Бернштейна як панівна теорія західноєвропейської соціал-демократії.
3. Економічні погляди К. Каутського та Р. Гільфердинга.
4. Нова історична школа: причини виникнення, особливості методології, основні ідеї та угруповання.
5. Соціальний напрямок у політичній економії: формування і розвиток.
6. Новітня історична школа: М. Вебер і В. Зомбарт.

Теми фіксованих виступів

1. Розвиток соціал-демократичних теорій у ХХ ст.
2. М. Вебер та його економічні дослідження.
Література [3; 5; 9; 17; 26; 30]

Семінарське заняття 11. Виникнення та сутність маржиналізму. Австрійська, кембриджська, американська та лозаннська школи маржиналізму

1. Умови виникнення і методологічні засади маржиналізму.
2. Австрійська школа граничної корисності — перше маржиналістське теоретичне угруповання.
3. Економічні погляди К. Менгера, Ф. Візера, О. Бем-Баверка.

4. А. Маршалл — лідер кембриджської школи маржиналізму і основоположник неокласичного напрямку.
5. Мікроекономічний підхід і теорія ціноутворення А. Маршалла.
6. Американська школа маржиналізму Дж. Кларка і розвиток теорії граничної продуктивності.
7. Лозаннська школа маржиналізму: модель загальної економічної рівноваги Л. Вальраса і оптимум В. Парето.

Теми фіксованих виступів

1. Започаткування англійського маржиналізму. Погляди В. Джевонса.
2. Економічна теорія добробуту А. Пігу.

Література [3; 5; 9; 17; 26; 30]

Семінарське заняття 12. Розвиток економічної думки в Росії та Україні наприкінці XIX — на початку XX ст.

1. Економічна думка в Росії наприкінці XIX — на початку XX ст. Великі цикли М. Д. Кондратьєва.
2. Київська школа політичної економії.
3. Економічні погляди Михайла Туган-Барановського.
4. Розвиток економіко-математичних концепцій Є. Слуцьким.
5. Економічні ідеї українських економістів: І. Вернадського, М. Бунге, М. Зібера.

Теми фіксованих виступів

1. Ліберально-дворянські економічні погляди (В. Каразін, А. Скальковський, Д. Журавський, М. Драгоманов).
2. Революційно-демократичні погляди (В. Навроцький, М. Павлик, І. Франко).

Література [3; 5; 9; 17; 26; 30]

Семінарське заняття 13. Кейнсіанська теоретична революція 30-х років XX ст. Некейнсіанство і посткейнсіанство

1. Історичні, соціально-економічні та теоретичні передумови виникнення кейнсіанства.
2. Особливості методології економічного дослідження Дж. Кейнса.
3. Макроекономічний аналіз і теорія “ефективного попиту”.

4. Концепція мультиплікатора і стимулювання інвестиційного попиту.
5. Кейнсіанська модель державного регулювання економіки.
6. Некейнсіанські моделі економічного зростання та економічної динаміки.
7. Кейнсіансько-неокласичний синтез П. Самуельсона та “хіксіанське” кейнсіанство.

Теми фіксованих виступів

1. Значення наукових пропозицій Дж. Кейнса для розвитку економіки у світі.
2. Змішана економіка, її значення і впровадження.
3. Технократичні концепції періодизації суспільства.

Література [3; 5; 9; 17; 26; 30; 36–38]

Семінарське заняття 14. Економічні теорії європейського неолібералізму. Новітні класичні економічні концепції 60–80-х років ХХ ст.

1. Відродження економічного лібералізму: економічні погляди Ф. фон Хайєка.
2. Німецький ордолібералізм: зародження і розвиток.
3. Економічне вчення В. Ойкена. Типологізація економічних систем.
4. Нове неокласичне відродження: причини та сутність.
5. Монетаризм як провідний напрямок сучасного економічного консерватизму. Економічні погляди М. Фрідмена.
6. Концепція економіки пропозиції: теоретичне та прикладне значення.
7. Своєрідність теорії раціональних очікувань.

Теми фіксованих виступів

1. Економічна політика Р. Рейгана у США та М. Тетчер у Великій Британії.
2. “Теорія шоккової терапії” та особливості її використання в Україні.

Література [3; 5; 9; 17; 26; 30; 39–41]

ПИТАННЯ ДЛЯ ДИСКУСІЙ

1. Який підхід до періодизації розвитку суспільства ви підтримуєте?
2. Як колонізація греками вплинула на розвиток запорізьких та Причорноморських степів?
3. Чому промисловий переворот вплинув на загострення соціальних відносин?
4. Передумови створення монополій. Концентрація промислового та банківського капіталу.
5. Світова економічна криза 1929–1933 рр. та її особливості у США.
6. Державне регулювання економіки. Обґрунтуйте необхідність запровадження макроекономічного регулювання у провідних країнах.
7. Форми державного регулювання економіки.
8. Транснаціональні корпорації, їх вплив на розвиток світової економіки.
9. Крах колоніальної Британської імперії та його економічні наслідки.
10. “Нові індустріальні країни”: причини швидкого економічного зростання. Азіатські “тигри”.
11. Особливості соціально-економічного розвитку Китаю. Роль транснаціонального капіталу.
12. Які зміни відбулися в економіці та політиці у світі на початку III тисячоліття?
13. Нова європейська цивілізація. Розширення ЄС. Євровалюта. Європарламент.
14. Перехід розвинених країн у постіндустріальну стадію розвитку.
15. Виникнення глобальної цивілізаційної суперсистеми. Як поєднуються національні інтереси та транснаціоналізація політико-економічної діяльності?
16. Тероризм у світі та його вплив на світову економіку і безпеку.
17. Рух Китаю до нової супердержави.
18. Суперечності та уроки ринкових реформ в Україні.
19. Чому конфуціанство стало релігією Стародавнього Китаю?
20. Економічна думка античності. Реформи Солона у Стародавній Греції.

21. Чим відрізняється натурально-господарська концепція Платона від поглядів Ксенофонта?
22. Внесок Аристотеля в економічну науку: економіка і хрематистика, поділ праці, товар і товарообмін, форми вартості, гроші.
23. Економічна думка Сходу в епоху Середньовіччя. “Державний феодалізм”.
24. Економічна думка європейського Середньовіччя. “Саллічна правда”.
25. Економічні ідеї канонічного права. Схоластичний підхід. Теорії “справедливої ціни” і “справедливого прибутку” Фоми Аквінського.
26. Значення християнства в розвитку економічної думки в Росії та України. “Руська правда”.
27. Чому “Утопія” Т. Мора започаткувала формування утопічного соціалізму?
28. Чому гроші стали предметом дослідження економічної науки і абсолютним втіленням багатства?
29. Чим обґрунтовували вчені необхідність політики протекціонізму?
30. Особливості італійського меркантилізму.
31. Поширення ідей меркантилізму в Росії та Україні (О. Ордін-Нащокін, Ю. Крижанич, І. Посошков).
32. Економічні ідеї Кембриджської школи маржиналізму.
33. У чому полягає сутність ревізіонізму Е. Бернштейна та теорій К. Каутського і Р. Гільфердінга?
34. Математична школа в політекономії: предмет дослідження і особливості методології.
35. Лозаннська школа маржиналізму: виникнення і розвиток.
36. Умови виникнення та методологія класичної школи економічної науки.
37. Основні теоретичні ідеї та етапи розвитку класичної школи політичної економії.
38. Порівняйте економічні ідеї засновників класичної економічної науки В. Петті (Англія) та П. Буагільбера (Франція).
39. Теоретичне значення “Економічної таблиці” Ф. Кене.
40. Чому А. Сміт став ідеологом вільного підприємництва та ліберальної економічної політики?
41. Економічна система А. Сміта.
42. Соціально-правовий інституціоналізм Дж. Коммонза.

43. Економічне вчення Д. Рікардо.
44. Німецький неолібералізм та розвиток теорії соціального ринкового господарства.
45. Ідейно-теоретичні джерела і практичне значення економічної теорії пропозиції.
46. У чому полягає своєрідність економічних ідей Т. Мальтуса.
47. Чи мають нині значення економічні погляди Ж. Сея?
48. Значення макроекономічної моделі Дж. Кейнса.
49. Соціальний напрямок в економічній науці. Як Ви його розумієте?
50. Що сприяло виникненню німецької історичної школи?
51. Чому С. Сісмонді та П. Прудон критикували економічні засади капіталізму?
52. У чому полягає значення неокейнсіанських теорій економічної динаміки та економічного зростання?
53. Монетаризм М. Фрідмена як провідна концепція нової неокласики. Як він був використаний в Україні?
54. Своєрідність теорії раціональних очікувань.
55. Яке значення мають теорії прав власності та трансакційних витрат?
56. Теоретичне значення і практичне застосування монетаризму та економічної теорії пропозиції.
57. Основні проблеми праці Дж. Кейнса “Загальна теорія зайнятості, відсотка та грошей” (1936 р.).
58. Кейнсіанська теоретична революція 30-х років ХХ ст.
59. Розвиток ідей класичної школи економічної науки в першій половині ХІХ ст.
60. Чи можна використовувати нині модель загальної економічної рівноваги Л. Вальраса?

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Ідеалізм давньогрецьких філософів Ксенофонта, Платона, Аристотеля.
2. Порівняльна характеристика економічних концепцій Стародавньої Греції та Стародавнього Риму.
3. Релігійна спрямованість економічного вчення Фоми Аквінського.
4. Особливості розвитку ідей меркантилізму в західноєвропейських країнах (Англія, Франція, Італія, Іспанія).

5. Особливості поглядів раннього і пізнього меркантилізму Т. Мена.
6. Поширення ідей меркантилізму в Росії та Україні.
7. Порівняльна характеристика основних ідей меркантилізму та класичної школи.
8. Спільні риси та відмінності економічних поглядів В. Петті та П. Буагільбера – засновників класичної політекономії в Англії та Франції.
9. “Економічна таблиця” Ф. Кене та її економічне значення.
10. Економічні ідеї А. Тюрго: продовження і заперечення фізіократизму.
11. А. Сміт як засновник цілісної системи економічної науки.
12. Розвиток класичної школи політекономії в першій половині ХІХ ст.: основні напрямки теоретичних пошуків.
13. Інтелектуальна біографія Д. Рікардо.
14. Ідеї соціального реформізму Дж. Мілля та їх сучасне значення.
15. Порівняльна характеристика економічних поглядів С. Сісмонді та П. Прудона.
16. Ранні праці К. Маркса та значення виражених у них поглядів.
17. Загальна характеристика “Капіталу” К. Маркса.
18. Порівняльна характеристика економічних поглядів К. Каутського та Р. Гільфердинга.
19. Еволюція соціал-демократичних концепцій у ХХ ст. та їх практичне застосування.
20. Ідейна неоднорідність молодого історичного школи (катедер-соціалізму).
21. М. Вебер: соціологічні й економічні дослідження історичного розвитку.
22. Економічні ідеї передвісників маржиналізму Й. фон Тюнена, Ж. Дюшої, Г. Госсена, А. Курно.
23. Психологічна теорія відсотка О. Бем-Баверка.
24. Економічні погляди В. Девонса і започаткування англійського маржиналізму.
25. Основні проблеми праці А. Маршалла “Принципи економічної теорії” (1890 р.).
26. Внесок А. Пігу в розвиток економічної теорії добробуту.
27. Економічні ідеї українських економістів: І. Вернадського, М. Бунге, М. Зібера, Р. Орженцького, М. Туган-Барановського.

28. Теорії трансформації капіталізму і технократичні концепції суспільства.
29. Теорія трансакційних витрат Р. Коуза та О. Вільямса.
30. Нова економічна історія та концепція інституційних змін Д. Нор-та.
31. Основні постулати праці Дж. Кейнса “Загальна теорія зайнятості, процента та грошей” (1936 р.). Як вони використовуються в Україні?
32. Особливості економічних ідей лівого кейнсіанства.
33. Англomовний і німецький неолібералізм: їх спільні риси та відмінності.
34. Теорії монетаризму і економіки пропозиції як обґрунтування економічної політики Р. Рейгана у США та М. Тетчер у Великій Британії.
35. Основні постулати “нової класичної макроекономіки”.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Базилевич В. Д.* Історія економічних вчень. — К.: Знання, 2008. — 700 с.
2. *Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004 — 2015 роки) “Шляхом європейської інтеграції” / А. Гальчинський та ін.* — К.: ІВЦ Держкомстату України, 2004. — 582 с.
3. *Жид Ш., Рист Ш.* История экономических учений: Пер. с англ. — М.: Экономика, 1995. — 545 с.
4. *Ковальчук В. М., Лазарович М. В., Сарай М. І.* Історія економіки та економічної думки: Підручник. — К.: Знання, 2008. — 650 с.
5. *Історія економічних вчень / Л. Я. Корнійчук та ін.* — К.: Вид-во КНЕУ, 2005. — 516 с.
6. *Економічна історія: Курс лекцій / Б. Д. Лановик та ін.* — К.: Вікар, 2004. — 550 с.
7. *Лановик Б. Д., Лазарович М. В.* Економічна історія: Курс лекцій. — К.: Вікар, 2006. — 406 с.
8. *Несторенко О. О.* Історія економічних вчень: Курс лекцій. — К.: МАУП, 2006. — 126 с.
9. *Світова економічна думка: Питання теорії та історії.* — К.: Либідь, 1992. — 96 с.

10. *Субтельний О.* Україна. Історія: Підручник. — К.: Либідь, 1991. — 510 с.
11. *Юхименко П. І.* Економічна історія: Навч. посіб. — К.: Вікар, 2006. — 346 с.

Додаткова

12. *Асмус В.* Платон. — М.: Мысль, 1975. — 223 с.
13. *Аркас М.* Історія північної Чорноморщини. — Торонто: Гомін України, 1969. — 350 с.
14. *Білорус О.* Глобалізація і національна стратегія України. — Броди: Просвіта, 2001. — 300 с.
15. *Вступ України до СОТ: новий виклик економічній реформі / І. Бураковський та ін.* — К.: Альфа-Принт. — 290 с.
16. *Гальчинский А. С.* К. Маркс и развитие экономической мысли Запада. — М.: Экономика, 1990. — 200 с.
17. *Гальчинський А. С.* Основи економічних знань: Навч. посіб. — К.: Вища шк., 2002. — 546 с.
18. *Гэлбрейт Дж.* Новое индустриальное общество: Пер. с англ. / Под ред. Н. Н. Иноземцева. — М.: Прогресс, 1969. — 480 с.
19. *Гросман Ю., Лісовий І. А.* Історія стародавнього світу. — Л.: Вид-во ЛДУ, 1985. — 220 с.
20. *Грушевський М.* Історія України–Руси: В 11 т. — К., 1991–1999.
21. *Грушевський М.* Історія України: Підручник. — К.: Либідь, 1991. — 230 с.
22. *Игнатенко А. А.* Ибн Хальдун. — М.: Мысль, 1980. — 160 с.
23. *Кардаш Петро.* Злочин. — Мельбурн; К.: Фортуна, 2003. — 556 с.
24. *Кейнс Дж.-М.* Общая теория занятости, процента и денег: Пер. с англ. / Под ред. А. Г. Милейковского, И. М. Осадчей. — М.: Прогресс, 1978. — 494 с.
25. *Кушнір В. С.* Історія економічних вчень: Навч. посіб. — Х.: Еспада, 2004. — 210 с.
26. *Міжнародні організації:* Навч. посіб. / За ред. Ю. Г. Козака та ін. — К.: ЦУЛ, 2005. — 440 с.
27. *Мазурок П. П.* Історія економічних вчень у запитаннях і відповідях: Навч. посіб. — К.: 2004, Знання. — 480 с.
28. *Макконнелл К., Брю С.* Экономикс: принципы, проблемы и политика: Пер. с англ. — К.: Хагар-Демос, 1993. — 786 с.
29. *Маркс К.* Капитал: Критика политической экономии: В 3 т. — М.: Политиздат, 1988.

30. *Мешко І. М.* Історія економічних вчень: Основні течії західноєвропейської та американської економічної думки: Навч. посіб. — К.: Вища шк., 1994. — 176 с
31. *Миль Дж.* Основы политической экономии: В 3 т. — М.: Прогресс, 1980. — Т. 2. — 480 с.
32. *Мор Т.* Утопия. — М.: Наука, 1978. — 416 с.
33. *Європейський Союз*: основи політики, інституціонального устрою та права: Навч. посіб. — К.: Заповіт, 2003. — 370 с.
34. *Ойкен В.* Основные принципы экономической политики: Пер. с нем. — М.: Прогресс, 1995. — 352 с.
35. *Робинсон Дж.* Экономическая теория несовершенной конкуренции: Пер. с англ. — М.: Прогресс, 1986. — 472 с.
36. *Самуэльсон П.* Экономика: В 2 т.: Пер. с англ. — М.: Алгон, 1994. — Т. 1. — 334 с.
37. *Смит А.* Исследование о природе и причинах богатства народов. — М.: Наука, 1962. — 624 с.
38. *Хансен Э.* Экономические циклы и национальный доход: Пер. с англ. — М.: Изд-во иностр. лит., 1959. — 760 с.
39. *Харрод Р.* К теории экономической динамики: Пер. с англ. . — М.: Изд-во иностр. лит., 1959. — 212 с.
40. *Хикс Дж.* Стоимость и капитал: Пер. с англ. / Под ред. Р. М. Энтова. — М.: Прогресс, 1980.
41. *Шумпетер Й.* Теория экономического развития. — М.: Прогресс, 1982. — 478 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Плани семінарських занять.....	4
Питання для дискусій.....	12
Теми рефератів.....	14
Список літератури.....	16

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *Л. С. Тоболіч*
Комп'ютерне верстання *А. А. Кучерук*

Зам. № ВКЦ-3946

Формат 60×84/16. Папір офсетний.

Друк ротатійний трафаретний.

Наклад 50 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)

03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»

03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*